

ИЗЛАЖИ
УТОРНИКОМ
и
СУБОТОМ
ГРЕДНИШТВО И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА Његова Бр. 7
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
УРЕДНИК СЕ НЕ ВРАЂА
ТЕЛЕФОН УРЕДИШТЕ: 8А
БРОЈ 64
ПРЕТПЛАТА:
МЕСЕЧНО Цр. 8,-
ПОЈЕДИНИ БРОЈ Цр. 1,-

ЧИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Ситуација на афричким фронтима без значајних промена

Сви непријатељски покушаји крваво одбијени

БОМБАРДОВАЊЕ

АФРИЧКИ ФРОНТОВИ

Италијанског становништва сасвим јача
компактност народа и мирношћу према
непријатељу

Како су објавили билтен Врховне
команде непријатељи настављају
бомбардовање италијанских градова.
У овакој се је прилици италијански
народ показао свестран тренутка што
преживљује и стојички је сносио све
жртве и бод што су му бездушни
амерички пилоти нанјели, задовоља-
вајући и тако своје крвавољне инстинкте.

Рат је То италијански народ врло
добро зна и зато не зауставља своју
мисла на пролазне иако трговне сие-
не. Унире свој поглед даје, протеже
свој дух преко последња данашњице,
јер на својој обзору види величан-
ствене привор пруређене Европе, у
којој ће сваки народ, према својим
заслугама, способностима и потреба-
ма примити своју економско-социјално-
политичку улогу, у којој ће испољити
конструктивну моћ преко обилног и
неуморног рада, који једини даје чо-
вјеку право да у јулаској заједници
проговори, уз поштовање осталих,
своју ријеч.

Но ипак ноћни вјетри непријатеља
над Италијом нијесу остали без по-
следњица, јер је исти Лондон при-
знао да се нијесу вратили на акције
10 децембра о. г. 3 британска бомбар-
дера, а 12 децембра о. г. такђе дру-
га три.

Свеједно, нека се акција настави.
Италија да то неће скренути са пута
што га је јасно и одлучно објавио
Дуче у свом последњем говору. Месу-
тими италијани настањени у Тунису по-
звани су ових дана под заставу у
резовима италијанских оружаних снага.
Велики број синова Италије могао је
тако да оствари своју жарку жељу да
судјелује у одбрани отаџбине и да
све своје енергије уложи за извоје-
вање побједе Осовине.

Сви немачки листови наглашавају
да је то огромни доприноси одбран-
беној борби на том територији и истичу
одељивање са којим се Итали-
јани јављају војним командама.

Војни уред

Гувернерства јавља

Прије неколико дана нашла су
нека дивна рачуна бочку и наизагла
њену експлозију. Једно дијете је
погнуло а остала су рањена.

Родитељи и рођаци треба да
увидају дјечу да у случају на-
лажења накаквог пројектила морају
— не дирајући исти — о томе
зговорити најближој војној ста-
ници.

Исто то важи и за одрасле
особе.

Одлична активност ових послед-
њих дана доказује и лаку да колони
искористи у Француској Сједињеној
Африци, толико офанзивни талас 8
армије нијесу тако опасни погези, јер
оба експедициона корпуса морају во-
дети рачуна са навјесним потешкоћа-
ма, које и за њих представљају пре-
пон најзавидније природе. За тај исти
разлог ни Р. меа није наставио своју
офанзиву према Александарији, јер се
је снабдијевао велике вјесне преко
пустњинских дјелања врло тешко, а
скоро, рекао би, немoguћ.

Акције локалног карактера, које ка-
рактеризишу дјелатност на афричким
фронтима, не представљају никакв
успјех, пошто њихове последње ни-
мају одлика да даљину ко и развој до-
дају. Ипак у тим поткањима непри-
јатеља је ипак један истрајнији по-
кушај јуноко Меденде, којег је по-
гасило бранко Гарзон и неколико
ујединити каи 37 непријатељских
борних кела. У овим значајним суко-
бима Англасиси су најбиле последња
три дана преко 20 авиона и неколико
малих бродова, услед постојања бом-
бардовања поморских лука од стране
осовинских авиона, који неморно
обилу и контролишу сваки покушет
и сваки извоз материјала и хране.

У борби против англоафричких ваз-
духопловних снага оборен је ивеш
1 и 10 децембра 191 непријатељски
авион, од тога 112 у Средоземном
базени. У исто вријеме изгинули су
четири 45 авиона.

Поморски рат жестоко бијесни

Потапање транскеванског брода
"Президент Кулиџ"

Једна подморница је 2 децембра
потопила у ширини обале Зудуанда
брод "Амарис", који је пловио за
Дрбан.

На Средоземном мору напала је
једна италијанска подморница једну
непријатељску поморску ескадру са
стављеном од двеју крстарица и два
контрапоришера, те је потопила једи-
ну крстарицу.

Сањаје се да су приликом спораш-
њег ваздушног напада јапанске ави-
онаје на Порт Дорвин потопљена три
брода од укупно 14.000 тона. Сем тога
је услед пуних погодака запален је
један транспортни брод од 7000 тона
накрзан трупама и један брод од 6000
тона.

Сједињеноамеричко министарство
морнарице јавља да је у јужном Па-
цифику потопљен трансатлантски брод
"Претседник Кулиџ", који је служио
за транспортовање трупа, заједно са
14.000 војника који су се налазили на
палуби. "Претседник Кулиџ" имло је
носивост од 21.700 тона, поринут је
1931 године, развијао брзину од 21
чвор на пут и припадао је друштво
"Додар Ланс".

Сваки дан извесни број непри-
јатељских бродова дијели исту суд-
бину.

ПОСЈЕТА ЊЕГОВЕ ЕКСЕЛЕНЦИЈЕ ГУВЕРНЕРА БАРУ

У посјету је Његова Екселенција Гувернер у пратњи своје сурруге Доне
Анђеље Пириво Вироли кренуо за Бар, зауставивши се у Бишазеру, где
се нарочито интересовало о потребама грађанства.

Дуж пута, који се поправља, приређене су му манифестације оданости
и симпатизија од стране многобројних црногорских радника — великом најбо-
љима — унослених на грађин дружа.

У Суторману поздравиле у Гувернера породице избјеглица из Метохије,
тако и мештине у баракана, и Гувернерова Супруга подјелила је најсиро-
машијина зимску одећу.

У Бару је Гувернера дочекао командант сектора са свим официрима
и посаде и целовитим становништвом на челу са угледним грађанима. Извр-
шници смотру трупа и ученика саслушао је Гувернер поздрав градоначел-
ника Дервиша Омербашина, који му је у име грађанства изразао захвалност
и дубоку оданост Барана. Затим га је поздравео претседник мјесног Нацио-
налног комитета Дон Франо Чермак, који је изстао пред њим да јасно
Екселенције у Црној Гори и потврдио чврсту оданост Барана да искрено и
дисциплиновано, као увијек не саза, сарђу, са италијанским властима, ра-
диће у јуној дисциплини и седи у интересу земље, сја је толико проналази
кривим залаг, броје несвојом а суди. Дон Чермак је изстао да је Бар
уочи одржи изваљу другу грађин тра ба обара на вјеске, ратнике, и
задовољно се Гувернеру што је по долгу пут посетио и изград, те савршио
поздрав кичањем Њ В. Краљу и Цару, Дучеу и италијани од војци, који је
једношито прихватило цијело окупљено грађанство.

Њ. Е. Гувернер изваљило се на одушевљеном дочеку изразивши радост
да је могао конституати на челу и сложност Барана турске и у најза-
логитим часевима најновије истосје Црне Горе. Нагласио је једно обавезе
које Италија врши у Црној Гори и бригу за укидњу многобројних забјеглица.
Нема да се обједи да унајуре чврсто у својој акцији не да се само за добром
иура, Иаа тога посетито је Гувернер конзервациони депор политичких
интернирација кој је у не-од којрици позвао да буду дисциплиновани и свјесни
своје дужности. Испитивао је разне инсталације, изразивши задовољство
све и са организацијом службе. Иаа тога је посетито пољску болницу
бр. 337, где је обшао одељена, те је заустављајући се у рај обједила
наша за свакога ријечи охрабрена.

У подне присуствовао је отварању забјеглица "Делена" које је првико
директорској скоро саме избјеглице дјете. На улазу било је око 20 њих
у богато црногорској ношњи, који су кичили Италији и Гувернеру. Саслу-
шавајући њихово рецитирање љубавна и неколико преслава кје су они оти-
рали, прашао је Гувернер и Доне Анђеље Пириво Вироли, симболизо
вањем добром организацијом, у сусједну школу којина је цингено основну
иницијативом Гувернерове Супруге те су разгледали за дванаест вјерно
успјелу иал жебу женских радња. Ученици, које су се до сада изстали,
пољели се даровит и коначне изград, Гувернер и Његова Супруга изва-
лила у своје влад, тако гостима Мачове, сурруги тамишња Црн, Деле-
нта, која је интелектуално и технично владна за крвако вријеме ствари по
упутима Доне Анђеље ове две вјерне и драгоцине јетанге.

Прије него што је напустио забјеглице, дарово је Њ. Е. Гувернер већ у
својога да дјечу трпељу. Прије одласка из Бара посетито је Њ. Е. Гувернер
избеглицки лагер, где су за избјеглице дочекали најсрданији свјетлија
Нарочито је позвао интер, солони за кичењу крва се у дуги Негови
иницијативом подиже. Након кратког заустављања у Старом Бару, издржао
се Њ. Е. Гувернер у Бишкунци и срданим разговором са барским архи-
епископом.

Одушевљено поздрављен од становништва и испраћен од стране војних
и цивилних власти кренуо је Њ. Е. Гувернер у 16,30 часова за Цетиње.

Константни успјеси њемачких трупа на руском фронту

У току је ликвидација совјетских
дивизија опколених у доли Торонца.

Поздијељене су већ на петнастима
скупа, који се постепено уништавају.
Још једном се видљо успјех методе
коју је примјенила њемачка команда
Са настојања пробијања обрва и
спанаја са осталим црвеним трупама
остала су безуспјешна, а исто тако
успјех донијели никаквог успјеха ни
покушаји продора са истока. Нови
велики бољшевички напад у зони Рже-
ва потврђује само тежину ситуације
у којој се непријатељ нашао. Овим
нападима мислили су бољшевички да
ће постићи ослабљивање притиска на
десно крило онога што је представ-
љало совјетске офанзивне редове. Тај
покушај је био ипак проваљан само
да се није ништа постигло, него су
постали још ослабљене руске снаге ко-
јица је повјерен задатак да се пости-
ва оно што се предвиђало. Совјет-

ска офанзива претвара се у тежину
пораза.
Сањаје се да у њемачки ловци над
територијом Донга Дона стигли су
у борбу са совјетским борбеним авио-
нима, оборивши у току последњих
дана преко 70 непријатељских авиона.
Само у борбама кје су се водиле на
том фронту 11 о. г. бољшевички су
изгубили 170 тенкова од којих 127 на
сектору једне претјесне дивизије.
Други 36 борних кела изгубио је
непобједиво истомачно од Торонца,
где су њемачки напади имали повољ-
них успјеха.

Према до сада добитених инфор-
мацијама изгубили су бољшевички 12
о. г. 47 авиона, од којих 39 обједино
у ваздушним двојинама, а 8 од стране
противавионске артиљерије, према 8
њемачких авиона који се нијесу по-
вратили у своју базу.

ШТА ЈЕ АУТАРХИЈА?

Аутархија је мобилизација капитала, рада, технике, с циљем да Нација остане независна, у изолованој могућој мјери, од страног увоза, као што је то Дуче у свом знаменитом говору у Кампиоло рекао: „политика се економија, т. ј. независна спољна политика не може ни замислити без економске аутономије!“

Нема Италијана коме није су у животу сјећању ријечи које је Дуче изнео на скупштини Брховног одбора за аутархију, у новембру 1939 године, на дан четврте годишнице познатих санкција. „Сад свако може видјети колике су биле самоделне извјесне расправе о економским погодностима у овом млином правцу. Колодило ли је то било и оцјело само академско разлагање о циљанма унутра и споља, кад су сировине из иностранства биле достигле астрономске цифре или се уопште није могао до њих доћи! Сада се свако па и најатушанији може лако уверити да је дивљење економије на рату и миродолу најпопосла о мисли! Разумљиво је да аутархија мора најпрви почети са животним намирницама, отуда и Битка за жито, коју је Дуче започео 1925 год.

Осврнумо се на прошлост, на трие године после рата, кад је кретава давањем 35 милиона квинтала у 1920, 50 у 1921, 43 у 1922 и кад се је ради подмиривања потрошње морало увозити скоро пола жита од оног произведеног у земљи — преко 21 милион квинтала у 1924, а 22 милиона квинтала у 1925 г., да би могли процијенити у потпуности неки историјски значај.

Је ли могла или не, Италија пронасти чији потребан хлеб за исхрану народа? Економско ропство које се према иностранству спремао од 1870 године, је ли требало да постане и политичко?

Дуче је Гордијев чвор одлучно прекинуо 11 јуна 1925 г. овим вјештачањем преко агенције Стефани: „Пад наше валуте долази највећим дијелом од огромних количина жита које смо морали увозити. Ријешенем проблема жита, укљонив се и главни уврзок да наше валуте падне.“

И није требало дуго чекати на остварење ових ријечи, чим се је завела политика за оздрављење пољопривреде са циљем: производити више — увозити мање, да доспијемо дотле да уопште не будемо морали ништа увозити!

Етапе Битке за жито претстављају прва побједе! У летоуће 1920—1924 средња годишња производња жита износила је 48 милиона квинтала, 1925—1929 62 милиона, 1930—1934 68 милиона, 1935—1939 76 милиона. За три године 1937—39 80 милиона квинтала.

Остварени вишкови послењдњих 20 година најбоље говоре: вишак од 14 милиона квинтала у другом летоуће према првом, од 8 у четвртом према трећем. За послењдњих 3 године вишак је био још 4 милиона квинтала.

Јасно је да је већа глобална производња одржива по принцип: не пожељније површину за жито него на против, увећати средњи принос жита по хектару! Тако се је средња производња кретала од 10,4 до 12,8, па од 13,9 до 14,9, а послењдњих 3 године до 16.

За ово вријеме производња кукуруза кретала се је од средњих 26 милиона квинтала до 30, а орнава од средњих 6 до 7.

Битка за жито не би била дала свој пуни резултат без масовне политике: многи произвођачи, али само један трговац на велико за све произвођаче. Овом новости, која је имала капиталне важности, једначице се цијена и остраније свака спекулација.

Раније се догађало да су пољопривредници на нужде уступали своје производне тржишта или би на тржишту, као апсолутни господари, само диктирали цијену. Сад тога нема више!

Дух јапанског војника

У тешко вријеме у воду и у вјетру Хоје ба се склонило... То је јапански дух.

Ово је pjesма Мениџи Теноа, највећег јапанског цара новијег времена. Његове далекосебне реформе, које су намјениле лик цијелог јапанског живота, обухватиле су и закон о увозењу опште војне обавезе, објављен 1873 године. Његова темељита излагања о начину васпитавања човјека — војника, о храбрости, смијелости и самопожртвовању у интересу отаџбине још и данас потпуно су на снази. У једном указу постављају се јапанским војницима сљедећи захтеви: војник и морнар морају сматрати својом својом основном дужношћу. Не даје да сад заведу мишљена са улице и не мјешајте се у политику, него вршите своју дужност вјерно и будите свјесни да дужност више тежи од брда, а да је смрт лакша од перца. Ви морате бити тачни у поштовању цинова. Млађи у чину морају сматрати своје претпостављенима од нас лично постављенима, а чак и међу једнакима у чину морају се млађи по годинама покоравати старијима. Војници и морнари морају бити храбри, никада не смију потцењивати слабијег противника и никада се бојати од јачег непријатеља, него морају само да врше своју дужност: у томе је права храброст.

Војник и морнар треба да високо цијене празну и вјерност. У историји има још од најстаријих времена много примјера великих људи и јунака, који су пропали оставивши у спомен будним покољенима своје окаяно име, и то само с тога што су, тежећи да удовоље својим ситним личним прохтељима, изгубили прави пут своје дужности. Ови примјери нека вам послуже на корист.

Војник и морнар треба да једноставно поставе себи за циљ, и не смију се кроз гјерање лудства размакшавати као жене. Ових лет вријена — вјерност, дужност, храброст, праведност и једноставност — претстављају велики небески и земалски пут и основно правило човјекства, које је лако увијек држати на уму и извршавати!“

Данас Јапан више него икад до сада захтевају од својих војника крајњу једноставност, најстрожи дисциплину и највиши морал. Највећу в. и. једност полаже јапанска војска вјерно смијелости које је добила од великог Мениџи Теноа — на „духовно васпитање“ на војнички дух који се негује према упутима Царског указа. Ове године војена рата за Велику Азију имала је Европа прилике да види резултате таквог васпитања. Видела је на бојиштима, која се протежу од најсјевернијих крајева Америке све до Аустралије и до Јужне Африке, хрбре Микадољеве трупе које су се у својим копненим, поморским и ваздухопловним акцијама свуда показале као достојни чланови великог Тројног Пакта.

Сад Држава путем зајмова у виду предујма, помаже земљораднике који се за вријеме жетве нуждавају ликвидног новца. Отпало је питње по нулде и тражње, што је сиромашило земљораднике, а богатило закупнике! У доба жетве Стални житни одбор, под претседништвом Дучеа, утврђује цијену жита која је увијек јединствена и добра.

Аутархијачна битка на пољу ниоткуда нишавица дала је одлучних резултата. Током 1939 увезено је 20 милиона и 593 хиљаде тона разних производа. Од ових није било више од 827 хиљада тона животних намирница, што чини 4% од свега увоза из иностранства. У 1926. било је увезено намирница из сваког становника 109 кгт., а у 1938 г., пак, само 19!

(Наставиће се)

ИЗ ПРАВНЕ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ

О АПРЕЦИЈАЦИЈАМА

Код нашег свијета прилично је развијен правни смисао, иако, наравно, сем код правника, не постоји код њега систематичности и прецизности правних појмова.

Присуствовао сам једном приликом једној расправи абог листосјече. Једна жена дала је другој у наполицу шуму ради сјечења дрвине са стоку. Послеје обављене сјече, власница шуме се навратила да види да ли је наполицарка уредно извршила сјечу дрвине и, на своју жалост, утврдила да је наполицарка оштетила шуму на тај начин што је гране закидала више него што треба. Пред судом власница је тврдила да је шума безобзирно сјечена и тражила да се наполицарка осуди на плаћање оштеће, раскидајући са њом уговорни однос. Интересантно је да је наполицарка, у својој одбрани, навела да је приликом листосјече поступала на исти начин као да је шума била властита, т. ј. да би и према својој властитој шуми, кад би је имала, поступала на начин као што је поступала према шуми која јој је дата у наполицу. Наполицарка је, узгред буди речено, жена сељанка, нешкољача и у старој својој одбрани није узимала правног саветника. Иза циље расправе мене је заинтересовала мисао садржана у наполицаркиној одбрани, мисао о поступању према туђој ствари као према својој мисао о остављању о туђој ствари као о својој (diligentia quam suis), мисао, као што се види, која има правни аначај. Та мисао, изражена од једне неке сељанке, послужила ми је као још један доказ за то да у широком народном још доживљавају и свијести правни појам о апрецијацијама, иако магловити, иако неодређени.

Зато ћемо се овдје позабавити појмом апрецијација, настојећи да га популарно изложимо и објаснијемо.

Добра потреба за живот нијесу појединачко распоређена међу људима. То је, поред другог, разлог што се људи, по споразуму, са власником или неким пуномоћником, служе туђим стварима, уз одређење њиховог користи да себе, Циљу, које би служиле туђом ствари, без обзира на различитост правних основа, циљ је да на ње извуче што више користи, на да му је дужност да поднева своје поступање тако како постизање циља не би оштетило суштину ствари. Лице које даје своју ствар другој у коришћење има интереса и жели да се према његовој ствари поступа што се најбоље може. Али, заједнички интерес оба лица је у томе да се ствар чува и чува, да би и даље могла да корисно служи у смислу своје природне и социјалне намјене. Водећи рачуна о саглашавању интереса, право је, специјално правна доктрина, поставила правила о понашању према туђим стварима од стране лица која су их са правним осном узела у искоришћавање. Та правила чине појам о правним апрецијацијама.

Још из Римског права постоје су давље такве апрецијације. Према њима, од лица које са правним осном користи туђу ствар или врши каква туђу правни посао тражи се да у своје поступање уноси пажњу и старане било доброд домаћина било пажњу и старане које обично пажљив човек уноси у своје послове. Прва апрецијација позната је у праву под називом diligentia bonus pater familias, а друга — под називом diligentia quam suis.

Diligentia bonus pater familias, укључујући за свој идеји основ понашање једног добр оца породице, садржи правило да се при употреби туђих ствари или при вршењу туђих правних послова треба дошати онокако би се у својој ствари и у своје правно послове дошати домаћин који по својој брижљивости, старану и уредности заслужује да буде сматран добрим оцем породице.

Diligentia quam suis садржи правило

да се при употреби туђих ствари или при вршењу туђих правних послова треба понашати онокако као што бисмо се понашали да је та ствар наша својина или наш правни посао.

Очигледно је да сви лица нијесу појединачко уредни, пажљиви, брижљиви и у своје ствари и правне послове не уносе појединачку пажњу и старане. Отуда излази као јасно да је мерило diligentia quam suis јасно да је мерило diligentia bonus pater familias. Према томе, за власника ствари или правног посла много је корисније и погодније да, дајући другог ствар у коришћење или правни посао у вршење, обавезе дотичнога на diligentia bonus pater familias него на diligentia quam suis.

У модерним правима за извођење ствари и пос ове у законима је предвиђена апрецијација diligentia bonus pater familias, и то нарочито у ствари и пословима који саидају у оквиру административног права. Али, у грађанском праву ове апрецијације немају уговорачи код свих овних облика уговорачког уговора који се стварају својине. Као што смо горе рекли, да власника је боље да уговори diligentia bonus pater familias, а за друго лице је боље да уговори diligentia quam suis. Али, ако се не уговори о апрецијацији, онда се — изузет случаја — је за отину ствар и правни посао законски предвиђена апрецијација — претпоставља да се у вријеме diligentia quam suis. То је, претпоставља да је свакога се има право тражити оно што он може да учини, да се према туђој ствари или туђем правном послу понаша као што би се понашао према својој ствари или својем правном послу. Између два мерила старану, једном тежем и другом лакшем, природно је да ће правни претставити оно лакше. Diligentia quam suis увјек се претпоставља diligentia bonus pater familias или је наведена у закону или се може уговорити.

Мерило о старану су, као што се зна, субјективне претпоставке, према томе, колебања и тежице их је узети у њиховој материјалној датости. Стога правник-практичар има дати циљну дужност да у конкретним случајевима одређује илја како биљко суду неки издате добри илја илја илја, или како би дотично лице поступило кад би ствар и правни посао били његова својина. У сваком случају, он мора да поред практичног животног искуства које му омогућује познанање питања, људи и прилика, адравом логиком и длачким интелектом, чиме треба добар правник да се издуже изнад другог интелектуалаца, подвргне дати случај под одређене типове странања.

Наставиће се

Демобилизација француске војске

На позив маршала Петена стигле је у Виши фебруарски вјештач ванзаконичних немачких трупа да изаду, да је одржао дуго конференцију са француским државним поглаваром. Са француским стране присуствовао су Глава и главни секретар министарства Војног ствари дјела, а са немачке стране један генерал и генерални конзул Париза. У овим разговорима није мо се само о проблему који се тиче војне демобилизације француске војске. На крају сједнице прериједо је маршал Петен ружу у част немачког фебруарца, након чега се овај вратио у свој главни стан.

Британији недостају вредне руне

Селаши Сјера Леоне су дотурили су протест британској влади, уопште равајућа на то да се би довршило велике количине радних руну не могу бити велике земљишта. Велики дио жетве пропао је услед недостатка радних руку и машина. На примјер, у Сјера Леоне Јоркшир крошари тргну на пољима.

Борба између два свијета

ПРЕГЛЕД ШТАМПЕ

ЛЕКЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

За три године ратовања успјело је државама Тројног Пакта да избаце из строја све своје мање и веће противнике, нахукаше против њих од стране правих непријатеља младих европских сила, те им је сада остало само да доврше рачуне са самим изаљачима. Тако су остали као борци на противничкој страни само обрне англисаске државе, Совјетски Савез и Чанг Кај Шекова Кина. У међувремену су се знатно проредиле снаге Британског царства, обзиром на то да Аустралијанци и Новозеланђани све више испољавају жељу да бране своје угрожене отаџбине, те одбијају проливати своју крв по азијским и афричким ратиштима. Индуси су у побуну, која прије или доцније мора наћи одјека и међу у Британске редове увршћени индијски трупама. Само Канађани и Јужноафриканци сматрају за су им отаџбине у довољној безбједности, па да могу своје војне силе пребацивати на далеке фронтове. Сјевеороамериканци образују нове формације. У октобру изјавио је државни потсекретар Министарства рата Стимсон да се у то вријеме налазило под заставом четири и по милиона Сјевеороамериканца, при чему сигурно они није су сви од реда способни за борбу. Да ли ће и најбољи војници из Осовине из равних централно и јужноамериканских држава занста активно ступити у рат или не — то је још велико питање.

Прије три године стајала је Осовина сама у рату. Данас стоји уз Италију и Њемачку још и Јапан и низ већих и мањих савезника и добровољаца из десетак држава. Цијела континентална Европа пружа још привредну помоћ, омогућујући веће рата.

Овај други свјетски рат води се исто тако као и прошли под општом идеолошким паролома. Противници Тројног Пакта тврде да морају бранити свијет од сила Новог Поретка у Европи и Азији. Стварно им лежи само да заштите њихову привлађају. При томе је њихова историја беспримјерно латентно демантовања сопствених теза о ратним циљевима. „Слобода“ у схватању Великобританаца и Сјевеороамериканца претставља право писане привредно јачег над привредно слабијим, њихова „права“ је обично допирљиве са правима која се у борби са немилим конкурентима по милој вољи могу изаграти, њихова схватање „права самоопределења“ претставља три у месу оних народа који би хтели да себи створе простор и омогуће слободу кретања у срамјери са њиховом бројном културном снагом. Британци су освојили своје свијетско царство, а да га нијесу платили одговарајућом колицином крвљу и живота, него великом само крвљу тих народа. Не оправдава их ни привредност, јер су они прогугали далеко више предјела него што су могли да сваре. Сјевеороамериканци наградилу су своје царство на једном дијелу свијета, са којег су потиснули старосједиоце, а у најновије вријеме су и поред свих угрожавања у супротну — приграбили такође и положаје у туђим просторима. Када би англискаки народи заиста били прави чувари интереса свијета, онда би они отворили могућности за задовољење колонијационе снаге и воље младих народа. А пошто они покушавају да чак и оружјем угуше настојање водећих нација Европе и Азије да, у интересу општег благостања, створе једну заједницу народа, то је очигледно да они нијесу заштитници, него противници и сметачи прогреса човјечанства.

Насупрот теви англискаки народи — Британца као досадашњих господара и Сјевеороамериканца као будућих населилених царства — истиче се нова паролна и нова вјера простором уједињених народа Европе и Источне Азије. Ови млади народи — Италијани, Њемци и Јапаници — испољавају начело да простором повезани народи морају заједно живјети и заједно па-

тити. При томе не теже они за изглађивањем државних, националних и културних разлика, него — баш обротно — пружају све материјалне предуслове за обезбођење и формирање тих индивидуалних добара.

Италија и друге земље, које дијеле њене наворе и политичке тежње, склопиле су на основу двоструке — Њемачке и англисаске — опасности, од којих морају да се одбране, два савеза, и то Антикоминтернски и Тројни Пакт. Први се темељи на стаповишћу да ниједна од Треће Интернационале у унутрашња питања земаља угрожава не само унутрашњи него и свијетски мир, те да се у срху ефикасне противника све државе морају ујединити у заједнички фронт против комунистичког разорног дјеловања. Други савез био је Тројни Пакт, којему је 22 маја 1939 године претходило њемачко-италијански савез. Овај савез истиче унутрашњу сродност италијанског и њемачког погледа на свијет, и објављује одлуку да се у будућности раме уз раме и заједничким снагама настави рат на осигурању животног простора и одржању мира. Радило се о томе да се усред свијета пуног немира и супротности обезбођење темељне европске културе. Овај пакт, окупљајући неколико мјесеци прије рата, предлађа надеље да се врши консултације по свим питањима, када се заједнички интереси нађу угрођени од међународних догађаја. Надаље осигурава се обема потписницима потпуна међусобна политичка и дипломатска потпора, па чак и војна помоћ у случају да се једна сила — потписница нађе упулетна у рат са неком другом силом или неким другим силама. У том случају војна сарадња треба да се прошири и на привредно поље. Примирје и мир могу се закључити једино на основу заједничког споразума. Уговор важи 10 година.

Приласком Јапана проширило се горњи уговор 27 септембра 1940 године у Тројни Пакт. Тај пакт, који окупља 250 милиона људи, поставља следећа начела: Три силе сматрају гарацијом за трајни мир да свака нација добије простор кој у кој одговара. Италија и Њемачка признају Јапану вођство у простору Велике Источне Азије, а Јапан са своје стране признаје Италији и Њемачкој вођство у Европи. При томе мора бити главни циљ — стварање и одржавање новог поретка, који ће народима тих простора осигурати прогрес и благостање. Другим државама остаје слободан приступ тој пакту. Све три силе обавезују се на сарадњу и гарантирају међусобну подршку, уколико би једна од њих била нападнута од стране неке силе која у септембру 1940 године још није била умишљана ни у европски ни у кинеско-јапански рат. Уговори закључени са С.С.С.Р. не морају се тиме у већи претрпити никакве намјене. Пакт се закључује на десет година.

Савез намбу англискаки земаља и С.С.С.Р., дакле између капиталијана и либералијана са њиховим смртним непријатељем комунизмом или културним nihilизмом, претставља кривонет којег ће историја једном означити врхунцем нељичности и неискрености. Са исто таквом бевличношћу са каквом су англисаске силе приписивале својим ауторитативним провинцијима све могуће гадости и подлости, те насилничке и освајачке планове које је само њихова болесна машта могла да роди, сада су почели приписивати својим болшевичким савезницима све могуће квалитете на које би се у Москви прохотом насмијали, када им тактички разлози не би бранили тај смиех.

Ничим се не може доказати боље него успјесима. Енглези имају за то доста доказа. Они су једковима формирали свијет по својој вољи и унећавали народе којима је истицали своју тежњу да учествују у вођству. Они су наметнули своје циљеве свијету као међународни и запосјели све главне положаје у европској култи.

Ситуација у Ирану

Снавање се да се ситуација у иранској престоници после британске окупације још увијек није нормализовала. Јуче је дошло до демонстрација против Енглеза и против саучесничке владе аборга што је земља доведена до глади. Енглески авиони су летели над Тераханом бацајући летеке које потсећају на англисаско објећање да ће се Ирану послати жито. Истовремено је стигло пргд градске капије неколико камиона са житом из војних складишта створених путем реквизиција, са видљиво истакнутим енгле.ким заставима. Али свијетина је јуришала на камионе и напала возаче. Британске власти извршиле су неколико стотина хапшења.

Говор сјевеороамеричког министра рата

Сјевеороамерички министар рата одржао је говор о операцијама у француској Сјеверној Африци. Стимсон је истакао да сјевеороамеричка акција не би била могућа без Дарланове сарадње. Позвао је оптимисте да буду свијесни тога да је поткав једва започео и да се успјешном развоју напредовања супростављају знатне потешкоће.

Потешкоће у снабдијевању

Ројтер вели да је у француској Сјеверној Африци најтежи проблем за англисаскокоманду превоза људства и материјала на линије фронта преко копа и мора, гдје су транспортни неспрестано изложени нападачкој дјелатности осовинских бомбардера.

Јевреји у Тел Авиву

Експоненти јеврејског комитета у Тел Авиву скупили су се да саслушају ријечи конзула Сједињених Држава. Овај је изјавио да нема разлога губити кураж ако и послови синагове плове по бурним водама. Руведет блије над њиховом судбином. Када рат буде завршен, додао је конзул, настаје у Палестини велико јеврејско царство. Тел Авив ће бити његова престоница. Наравно сјевеороамерички претставнички жувао се добро да спомене Арабљане, који би морали нестати са земље да би се Јеврејима уступило мјесто.

Америкањске лажи

Пољељни комунике сјевеороамеричког главног стана у Каиру садржи један нови доказ бесрамних америкањских лажа. Овај комунике, који је саопштио из Каира о нападу тешких бомбардера сјевеороамеричке војске на Нанпу, изјавио је дословно да су се сви сјевеороамерички авиони вратили у базу. Ова бесрамна тврдња објављена је већ нашоу што је Главни стан италијанских оружаних снага објавио да је оборено 25 авиона.

Бомбе у Бомбају

Снавање се из Бомбаја да је једна бомба бачена на један полицијски одред је приликом погинула једна особа, а више њих је рањено. Уапшено је 50 Индуса. Радио—Нови Делхи јавља да је становништво разних центара бомбајске провинције у опасности од купуће која се шири усљед тешке оскудице намирница.

У међувремену је цијели свијет почео да исмијавва важност лажних величина, које неспрестано и судре три поразе па их затири приказују као гаријацију за будућу побједу. Сада, у четвртој години ратовања, оцртава се нова фаза велике борбе између два свијета, и то та, да млади народи већ стварно држе у својим рукама овај простор у којему живе и у којему уједињују тамо насељене народе у велике разне заједнице, да они према томе више не морају водити Борбу за освојење њима потребних територија, него само за њихово уређење. Рана ће постепено престајати да крауре, снабдијевање ће се побољшати и подићи ће се — материјално и идејно — нова резерва, која ће осигурати те простораче предјеле од англискаких тежњи за влашћу или реваншом. Л. И.

Превод задатка бр. 17

1) Гаје су наши синови? 2) Дјечаци су у дворштуру а девојчице у башти. 3) Је ли код куће тетка? 4) Не, отишла је са слушником на пазар. 5) Гаје сте били да вријеме кише? 6) У кући кошице (код кошице)? 7) Гаје се налазила ваша башча? 8) Између куће и пута (честе). 9) Отац је отишао прије на станицу, а онда у хотел са једним (неким) странцем. 10) Јеси ли видио могу сеску? 11) Да, видио сам је на (столау у твојој соби). 12) Видио сам (опаоно сам) много птица на стаблима ваше баште. 13) Јеси ли код куће вечерас? (Хоћеш ли бити код куће вечерас?) 14) Не, идем (ићћу) у позориште са мојим оцем. 15) У иепу имам новац, нож и кључ од куће. 16) Ми имамо дужности према родитељима и према родбини. 17) Наш стрј је позван на дворски пиед. 18) Мој брат ради код комерцијалне фирме Брајне Росини у Бенови.

Превод задатка бр. 18

1) I cani sono nel giardino del vicino. 2) I gatti erano dietro la stufa. 3) La serva (domina di servizio) è in cucina. 4) I genitori sono nell'orto (giardino). 5) I bambini (ragazzi, figliuoli) erano a scuola. 6) Eri tu (sei stato) tu nel negozio di papà? (del padre)? 7) No, io ero per la strada. 8) Che cosa c'è tra la porta e la finestra? 9) Leri sera non siamo stati a casa; io sono stato a teatro e mia madre (era) al concerto. 10) Con chi hai parlato ieri nella trattoria (osteria)? 11) Con un commerciante italiano. 12) Oggi figlio ha dei doveri verso il padre. 13) Eravate oggi dal vostro maestro? 14) No, il maestro non è stato in (a) casa, egli è andato in campagna. 15) Siete arrivati con il treno o (oppure) con la automobile? 16) Noi siamo giunti in automobile con un nostro amico. 17) E' vero che tu fratello sia partito (andato) in America? 18) Sì, ci è vero, egli vi è andato contro la volontà di suo padre. 19) Sotto la pioggia e con il vento, 20) Io vado (vado) a casa e non ritorno? domani in città.

Прије превода појединих задатака треба добро научити све ријечи, као и све змијнице, тумачења и правила, која су у књиги обрађена до заданих задатака.

За издубу суботу извршите задатке бр. 19 и 20.

Прије неколико времена изашла је из штампе „Пово у трамвају и италијански језик“ који садржи велики савишалајне лекције у „Гласу Црногораца“ вољеве обраде правила и ивјеранијих закона.

Познато је да трамвајска отишатијана у првој реди за чиновника ишо су посјећивали курс италијанског језика, а пошто је тај курс радио вољавкама шовој алберијана обвештавај кроз змиј, — шо је Глас Црногораца чоко шпалаватијане преводу и разијевење по истој трамвајској, крајшјојшјој могућности свакоме од сак уми и ствари своје радоне са онима шо ће изашати у гласу.

Познато је да трамвајска отишатијана у првој реди за чиновника ишо су посјећивали курс италијанског језика, а пошто је тај курс радио вољавкама шовој алберијана обвештавај кроз змиј, — шо је Глас Црногораца чоко шпалаватијане преводу и разијевење по истој трамвајској, крајшјојшјој могућности свакоме од сак уми и ствари своје радоне са онима шо ће изашати у гласу.

Познато је да трамвајска отишатијана у првој реди за чиновника ишо су посјећивали курс италијанског језика, а пошто је тај курс радио вољавкама шовој алберијана обвештавај кроз змиј, — шо је Глас Црногораца чоко шпалаватијане преводу и разијевење по истој трамвајској, крајшјојшјој могућности свакоме од сак уми и ствари своје радоне са онима шо ће изашати у гласу.

„НОВА ГРАМАТИКА ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА“ МОЖЕ СЕ ДОБИТИ — КОД ПОШРЕЈНИКА „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

— директно наруџбом у уредништву уз уплатијед послати новац поштомском уплатиједом.

Двије године у џунгли

VI

Џунгла је пуна разноврсних животиња, зверова и птица. Највише сигурни су у својој кољиви по редор оружја, ватри и бундах паш чвара. Никада не знамо откуд и каква опасност може наћи. Неупућени као и не можеш извући гласове зверова од пуцања обичних барских жаба, које трубе као најљуба аутомобилска сирена. Трговице се од безазалног сајка и ласично негово величане, у ризику врвају, заједно са њим, које брине и ризику ога настрадао много невраћа, често 6-3 разлога.

И суваца се морамо чувати Од 9 сати изнутра до 11 послоне подне, нештошине, на сушу се смијешу се бацити. Ако им је коштања ма где пошлепања, кожа ће сагорети прије зег ми то осетишмо.

У тиковој џунги, где све при животни, зверова су сити. Жарко престоје не постоје доде у иришани шљива, по својим лежиштима. Њихово присуство осјећамо само ноку, по јасним гласовима које често слушамо.

Црвени џунгле лавово често су дужи и ла ивицама жеже од своје браће сабраће. Тигрови су кружни и врло опасни, адни нису тако често. Јагуари су дуги и витки а по својој ерочности пријазливи и сваког тигра. Њихве жеже су кружне као одредак ласе. По својим прекрасно иришаним хути, бјежани и арки и пјегава, сличније су леопарду него чачкаме.

Ја сам једне страве према шуми. Радиле вихавх заустави воде. „Гласију ре-че, лави!“ — и прије него сам се могао свиха и ма шта угледати у зеленој трани, пушка је планула. Змијер је скочила, са страним урликом, према три метра наспрам а затим дохвати о земљу. Радиле је скочио са кола и уаутио се право тамо. На моја опомена да не иде према змијери, која можда није убијена него само ривела, Гле се обзирало. Из високе траве није могао да види када је змијер устапа и чигаво се изгубило у неколико корака удаљеној шуми. Опозовује сам га на то, али се он више покривао све док је дошао до ушаде. Не виама за разлог зшто нас сави гама није нашао, иако нас је било 15 људи са пушката и револверима. По свој прилици метак му је прокинуо неки важан вери или кичмени стуб и потпуно га оспособио.

„Како се смијеш усудити да идеш на рањалу змијер?“ — питао сам при повратку Радиле.

„Ја сам у своје оружје толико сигуран да се не бојим животиња. Довољно ми је погледати низ ивице, погледаћу је сигуран. — Лав се предат дана не види скоро никада. Он само долази да угледати неке је поклопа у шуми, на изнао да се осуши на суну!“ — зарни Радиле.

„Да би ме ујерило у своје најтроско управљање ласом и поредне задовољство једне описне штеље на кољима, позвао је на одређени дан дођем радиле прегледа и лијења ветогих волова и крава, уколико их буде повријеђени.“

О томе ју сам прихвати у кућем чланку.

НАРОДНО ГОСПОДАРСТВО

Припрема војске са садњу

За сађења треба бирати војну садницу чије стабло мјери 8/10 см. у обиму, те је правилно развијено, без кривина и повриједа, са диким гранама једнаке равнотежности, са глатком и свјезком кором, развијеним пуцњавима, развијеним коријењем, које има правилно распоређене жиле са пуно саднице насталим жилицама. Ако се саднице културу не треба узимати све од реда, нешто бирати оне саднице, које су без икаквог штете на коре. Код тога не дати на цијену јер јединице саднице су у ствари скупе, пошто овакве јединице саднице не испуњавају никада наде, које се стављају посебану војку у погледу пораста као и родности.

Код сваке се садње жиле оружу. Орезивањем отекну се сви дјелови повријеђени, непотребни, као и сви дебели дјелови, који су без жилица сисалици. Садницама произведеним из сјемена, скрати се сржна жила, код изданка матична жила. Орезивањем се појачају жилице, коријен равасте се правилно, а војка буде бујна и родна. Орезивањем треба са оштрим сечењем и ујекс са доње, а никада са горње стране, како би се пресеј са циљеном својом површином приљу био на земљу, те се брже ожило.

Код прољеће садње се одмах и круна ореше, док се код с-љаве у јесен оружу само жила, а круна у прољеће. Круна се скрати у толико, да се доведе у склад са жилама, тако да се успостави равнотежа измјеш примина хране из земље путем коријена и испривана влаге путем лишаја на круни. Прије сађења се орезане жиле потопе у полугушту кашу начињено од трну дјелова свеже говеђе балете и једнаг дјела иловаче разблажене са поном Ово се потопане жила наводи породи болег примина садница. Омочене жиле се безазудно припијене за земљу, што омогућаје боље истјеривање жилице, које се ув то и хране од балете. Стабло се такође премеже сјесом са кречене воћака послиме извршене садње.

Ивк. Н. В.

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Пријављивање дуговања и потраживања од бивше Југославије

Прогласом је Нб. Е. Гувернер наредно, да су све особе и правне установе, па трговачка удружења и непро-токлиране фирме, као и њихове филијале са територије Гувернерства, дужни пријавити сва потраживања и дуговања која су имали на дан 15 априла 1941 г. према бившој југославенској држави, банковима и њеним установама, предузетима или фондовима бивше Југославије.

Обрасци за пријаве на којима су оштипана потребна објашњења, добијаче се код Команде мјеста.

Рок за подношење пријаве је 30 дана. Ко на вријеме не поднесе пријаву или је поднесе непотпуно или нетачну, биће кажњен од Ратног суда затвором до године дана и глобом до 5000 лира.

Пријављивање рударских концесија

Прогласом је Нб. Е. Гувернер наредно да се сва физичка и правна лица друштва и непрогоклоисане фирме које су добиле концесије за рударска истраживања или их већ искористију треба да у року од два мјесеца затраже од Гувернерства потврду концесије.

Пријаву са односним прилозима одлуке о додељивању концесије, топографску карту, технички извештај о геолошким и рударским приједима, наслага и већ извршеним радовима, као и топографски и геолошки рељеф, треба подијелити мјесном среском начелнику.

Постављени:

Цетиње: Паменац П. Милутић, за чиновника V Дирекције Гувернерства, додјелитељ Главног националистичког комитета; Вујовић Ј. Божо, за чиновничког приправника болнице Данило I. Беране; Анђић В. Милутић, за чиновничког приправника при болници.

Постављени у привремену службу

Подгорица: Миљевић Н. Мирко, у чињелу; Никшић: Кнежевић Ј. Јелена, у чињелу; Велики: Никшић: Кнежевић Ј. Јелена, у чињелу.

Постављени за хонорарне наставнике од часа

Цетиње: У учитељској школи: Месњаје Борбе, чиновник VII Дирекције и Јуканскић Мишко.

Подгорица: у стручну продајну школу:

К. Њивковић Д. Војин, у чињелу; Бољковић Љубомир и Милошевић Јован из Цетиња.

Никшић, у гимназију: Чоловић Мило,

у стручну продајну школу: Ђуровић Љубо, професор гимназије и Вацковић Мато секретар гимназије.

Бар, у стручну продајну школу:

Делевић Вук, професор гимназије и Јовановић П. Јован, вјероучитељ гимназије.

Пљевља, у стручну продајну школу:

Лоучина М. Игита, професор гимназије; Поповић М. Милан, професор гимназије и Кандић Мишице, професор гимназије.

Даниловог, у гимназију: Калешић Милош, вјероучитељ.

Биело Поље, у гимназију: Бошковић Владислава, управитељица женске ванатске школе.

Признат степен

Чиновничком приправнику Штенпаовићу К. Драгу, аванчицику дневничару Финансијске делегације.

Опозивање

Премијештај Калешића Мирка, у чињелу у Орјој Луци, срева Даниловоград.

Вјерени

Господин Никола Бурашковић, чиновник Гувернерства и г-на Драгица (Лала) Никшић, из Цетиња, вјерени и испитани.

Симпатичном пару најсрдчајније честитке.

МАЛИ ОГЛАСИ

НА ПРОДАЈУ из слободне руке неколико кна у Подгорици. — За услове обратити се Дирекцији ПОДГОРИЧКЕ БАНКЕ. 3-3

ИЗГУБИЛА сам своју легићну кн пош. Бр. 20561. те је овим оглашава за неважећу. *Брејана Чупић, Скадарска ул. 2 — Подгорица*

Каса на продају Продаје се једна нова гиздева каса марке Дабрич. Цетиње. Валини: касе м. 1/30 ширине 60 см. За више информација се обратити: *Књижира Њивковић — Подгорица*

ИЗЈЕШТАВАМ замишљеновање да израђујем све чисти сјемиња кн и кншт. 180 лира. Гарантирај чисти посај. Ко жели издати од свог војска, израда кошта 40 дина по кншт. *Замитеросовани нека се обрате Ивану Кејовићу сјекићару Никшић*

Мој син Михајло Савовић, правник и политички чиновник, изасило је одлучен од стране К. Смушта у о. своје куће из Цетиња општине Спужине, дана 5. марта 1942 год. за комунистичку команду у Копање. Дошло је како од тата до данас, да не знам, да је добио од комуниста, з то мјом сјакога о-мота ко ја шта стана о њему да ја њима, злило не добио добру награду и моју трајну благодарност. *Радован Савовић, Цетиње — Спуж*

ИЗГИБИО сам сличнећа документа и то: Лицензу легићну кн, бр. 06141. Ко попродају издати погледати од стране И. Четиња среза утврђено од И. Пресега у Цетиње на 1920 год. прилике, прилике у приватности, као и утврђено утврђеновање малим покретом I водоручног баталјона, те их овим путем оглашава за неважеће. *Милаш П. Кисовач, лекиционер Подгорица*

ОГ-542

ИЗГУБИЉЕНИ ЧЕК

По предстоју Хусенин М. Вежића, трговца из Цетиња, Обрнуци у Цетиње, су из Цетиња објавио да је извадио вестац чек изнад од стране Бијке из Наполи у Бару и то Сергеј К. Бр. 616 од 2 новембра 1942 године у износу: 1000 предности од лира тридесет и пет хиљада.

Горозавачки чек гласио је на име Малевић Хусенин, трговца из Цетиња.

Позива се свако у чијем се рачуну поменути чек налази да га у року од шест мјесеци позмесе оном суду и други чиници могу да ставе приговор, противу предности да поменути предности чека у истом року, а рачуновицу од два објављивања овога огла са листу „Глас Црногора“.

У пративном се се објавио чек прогласио да издати.

Окружни као Трговачки суд у Цетиње, дана 8 децембра 1942 год. Пословни број: Ог-542. 2-3

Угледна оглашана у периодича од четрих година тражи у центр. град. наместик стана од два је снажаје себе, једног салонића и кухиње.

Одговор написати на редакцију „Гласа Црногортца“.

Карте за кући и остале немирнице бр. 4669, 13117, 13118 и 13119 изгубио сам, па х овим оглашава за неважеће. *Божо Лукић, Подгорица, Краљица 43*

Продаје се кућа у Бијелим кншици 91 за услов обратити се Инеговачевој ул. бр. 46. 1-3

Моје вједошастаје о свјереним VI разреда у Бару са додацима из 1941 год. изгубила сам те га овим оглашава за неважеће. *Војкић Хасина*

свршена ученица VI разг гимназије. Моју легићну кн бр. 3322, издану од општине подгорицке изгубио сам те је са овим оглашава за неважећу. *Таша Брајковић, уч. III п тр. Асуденица Подгорица*

Отпуштени

Цетиње: Нилевић Божидар, суплент гимназије.

Никшић: Калуђеровић Благо, учитељ у Лукову.

Даниловоград: Секулић Новак, учитељ у Жаребовицу.

Колашин: Булатовић Р. Јовица, учитељ у Мртвом Дубоком.

Беране: Ралевић Вукашин, служитељ гимназије.

Њемачке операције на источном фронту узимају све више офанзивни карактер

ГОДИШЊИЦА ИТАЛИЈАНСКО-ЊЕМАЧКО-ЈАПАНСКОГ САВЕЗНИШТВА

Измјена телеграма и радио-посланица главних претставника савезничких сила

Фирер је приликом годишњице потписања италијанско-њемачко-јапанског пакта о савезништву узнуто телеграме италијанском Краљу и Цару и Дучеу, потврђујући своју чврсту вјеру у коначну побједу. Аналогни телеграм послао је гроф Пано њемачком министру иностраних дјела Фри Рибентропу. Том истом приликом послао је Фирер телеграм јапанском Цару, претједнику јапанског министарског савета Тоју и министру иностраних дјела Танију. Исто тако упутили су телеграме јапански Цар, министар претседништва Тоју и министар иностраних дјела Тани италијанском Краљу и Цару, Дучеу и грофу Пану.

Пригодом ове свечане годишњице упутили су италијански и њемачки министри иностраних дјела преко радио-губернатора јапанском народу. Пану и Фри Рибентропу истакли су вољу која проимају три савезничке нације да иду на једну побједу у овој величанственој борби.

Такође и јапански министар иностраних дјела Тани одржао је на радио гласов. Након што је изјавио да су силе Троијанга пакта у цијелом свијету извојевале амста сјајне резултате, истакао је одговорност енглеских и америчких државних вођа због избијања рата. Потчињујући све друге народе и обједињујући да им пружи помоћност учествовајући у општем благоданству, рекао је су оми на томе да Јапан у Источној Азији, а Њемачка и Италија у Европи стаје у положај

зависности. Силе Троијанга пакта су на тај начин видиле да им се онемогућује допријети успостављање правилног свјетског мира. Све препреке које се стављају пред силе Троијанга пакта на пут извршења оног задатка за који се оне боре биће разорене, те ће се наставити рад на уништењу англоамеричког јарма. Борба трију нација биће окупрана сигурним успјехом, што ће омогућити изградњу новог свјетског поретка.

Рузвелт сада и пријатљи и непријатељи називају „свјезком који је постао стакаокуб“, што сличидно гоникаује одговорност коју он валедио са Черчиллом дијелим због избијања свјетског рата. Њемачки листови, приликом радио-посланица измјењених између министара иностраних дјела сила Троијанга пакта приликом годишњице рата против Сједињених Држава, потчињају на низ провозација претједника сјеверноамеричких република, које је чинио у жељи да постигне циљ за који је већ дуго ишао.

Истиче се једнодушност са којом су пославари сила великог стратегијског трогугла Рим Берлин-Токио израдили сигурност у побједу приликом прве годишњице јулске Јапанске у рат. Док се у Европи остварују предуслови за реорганизацију континента, ради Јапан на реорганизацији великог азијског простора. Ипак ни једна сила Троијанга пакта не примијењује „Фелдмарш Блохтер“ и не губи из вида врховни циљ, т. ј. побједу над заједничким непријатељем.

личко-дипломатске кореспонденције о пажа да Англосамерикаци сада примењују исти систем тактике и у Француској Западној Африци. Једна привредна мисија Сједињених Држава на челу са Јејером Нем Лехманом добија је задатак да изведе из запосједнуте земље робу и намирнице, а не да узводи ка што су Сједињене Државе увјеравале.

Статистика непријатељских губитака на једном дијелу Њинеског ратишта

Прве године рата за овастајуће Велике Истоне Азије јапанске снаге које оперишу на сектору Сјеверне Кине постигле су сљедеће резултате: узхватиле су 36.545 аромбљенка, пленили су 36.863 непријатеља; заробијено је: 246 рововских мрара, 42 тешка мотралева, 27.750 пушака и 3 брдска топа.

Артиљеријски двобој у доверском морузу

Вести из Њемачке јављају да је прошле ноћи дошло до јакот артиљеријског двобоја у Доверском Морузу. Паљаба је трајала два сата, и то у два наварта. У вриеме најјачег двобоја експлодирало су пројектили сваких пет минута. Жртва није било. Њемачка артиљеријска оруђа пуцала су на широком фронту у линији од више миља. Јуче у први јутарним часовима настављен је двобој.

Италијански бјатен број 933 од 14 децембра 1942-XXI

Главни стан италијанских наоружаних снага јавља:

У Киренјају је коинена акцијивности била ограничена на скубе вилора и ишенизвину аршиљерјску паљбу.

Током снажних ваздушних двобоја оборили су њемачке авионе, не авионички бри шоме губитак, а авиона; 3 друга разориле су шривавианске баширије.

У вриједу Туниса поновило је осовинско ваздухопловство жештоке операције и ноће нападе на ценире шривавијске војводе и нарочито на лрку боиа. На више врија повољеним објективима олажено је више експлозија и вомжара. Два вриошничка четворомоторца, повољена у борби, срушила су се у вламенту.

Један напад вриошничких авиона на Стуз (Тунис) прозвочавао је оксјавише губитке међу гроаншвом и незнајну штешу.

Фиреров главни стан јавља:

Једна дивизија њемачких ловаца одбила је током жестоких борби на голу ноћ које су трајале преко цијелог дана један совјетски дефанзивни напад. На сектору Тереза напала је непријатељ са војним снагама уз помоћ обрних кола. До сада је уништено 14 тенкова, Њемачке и италијанске трупе одбиле су совјетске докатне нападе на сектору Волга—Дона. Мађарске јуринне трупе разориле су непријатељске утврде изврђене дуж источне обале Дона, ухв. тиле заробљенике и пленци. У оспудним часовима борбе учествовале су више шта њемачке, румунске, италијанске и мађарске копнене снаге. У ваздушним двобојима и акцијом противавионске артиљерије олажено је 57 авиона. Недостало је 7 њемачких апарата. Јужно од Ржева поновио је непријатељ своје покушеје продора. Ти напади су спомени. Поновио је постојеће и разорено 153 борних кола, Таксе и на сектору Торпеца и Илменског језера вршио је непријатељ безуспјешне нападе.

На Киренјанском фронту споменију су моћи британки напади захваљујући броју интервенцијон њемачких оклопних снага, које су извршиле жестоке пртивнападе. Борбени авиони бомбардовали су успјешно Торпедну луку, моторизоване колоне и један аеродром. Одбијени су покушаји непријатеља да поново запосједне у Тунису изгубљени територији, те је уништена једна група јуринских снага и разорено или заробљено 13 борних кола. Ноћас је поново бомбардовано Бонско пристаниште. Запаљен је један брод од 8.000 тона. Једна њемачка полморница, која оперише у ширини Ирана, потопила је један британски контраторпедњер, погодивши га са два торпеда.

Непријатељски бомбардери и ловачке формације напали су дану под заштитом облака неколико мјеста у западној Француској. Грбањасто је претрпело губитке. Непријатељ је изгубио 2 четворомоторна бомбардера.

Питање исхране у Сједињеним Државама

У Сједињеним Државама знатно се погоршало питање исхране. Ово је признао сјеверноамерички министар пољопривреде, који је с тиме у вези истакао потребу штедне и избегавања непотребног трошења некроито оних н.мирница које већ недостају. Занимљиве су такође и тврдње једног члана који је ишао у једноповој тој ревији из пр а неке сјеверноамеричке књижевнице. Овај рат је демократски рат, то је једноставно Рувелт-ов рат. Је ли случај да се говори о слободи, јер је она одвојила американски наред од азијских народа. Савезници се боре само за своје сопствене интересе, као год и Холандијани, који мисле само на то да поново дођу до свог колонијалног царства.

КРАТКЕ ВЈЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— ШФ египатске владе узнуто је писмо Рузвелту, објавијављујући га да се сједињеноамеричке војске налазе у долини Наила, а и да је закључен никакав споразум или уговор између египатске и сјеверноамеричке владе, ити се икуда настрадава за то дозвола од Египта. Сада се египатска влада одрицаје на то на пасивно савјешоване одлуке својих оспас англосаских заштитника.

— Бивши шпански амбасадор у Берлину јавустио је претстојну Њемачке. П. и одлазак су се поздравили нови амбасадор Шпанске, многобоји кишовој владе, партије и оружане свита Р.ја.

— Један четворомоторни бомбардер из саставна вјске стрлопашто се у пламену у Арзону.

— Сазнаје се да је ваздухопловство из састав јапанске морнарице поново напало Порт Морезба, где је тешко оштетило лукама постројења.

— Јавустио се вачичко из Лигдона да се икисе краљива у своје базе 3 британска бомбардера, који су учествовали пршле ноћи у нападу на Италију.

— У Лодини је значајно објављено да се трупе италијанске војске у јужној Италији напала који је прошле ноћи био извршен на Циенто.

— Успад притиска дипломатских претставника Сједињених Држава и Велике Британије одлучило је шпанска влада да прешне класе са Француском.

— Према једној статистици аустралијског амњестрства вриошница јавља да је Аустралија на рат пре о 187. аркавијског разорња. Око 70% одраслог становиштва Аустралије, мушкараца и жена, милитаризовано је или запослено у ратним индустријама.

— Депаг депоитички свита за Сирију и Либанон дао је и ређење да се Француски коју су приречен Грдуван третирати исто тако као и непријатељски држављани.

— Фирер је јавио у свој главној стазу тен ролу команданта шпан ке дивизије који се бори на источном фронту и одговорио га је храстовим граничњацима на железни крсту. Ово високо одликоване језике признавање с очно на тероризм тек герилера, него и такође и за храброст шпанских војника који се боре раме за раме са њемачким друговама.

— Мађарски министар народне одбране одбацио је савједникама мађарских пољовојнички организације разорене због којих се Мађарска бори против болшевијазма.

— Након што је истакао да Мађрска води рат за своју независност уржочу од болшевијазма, потпуно је министар апсолутно сигурност у побједу антиболшевијачких свита које се боре за слободу Европе.

— Један португалски брод савузио је 32 бродоловца из једног брода војногловног од стране осовнихских поморина.

— Њемачки министар пропаганде др. Гебелс истакао је на скупштини 5.000 наисцива-сцијалистичких функционера да је њемачки народ свједок ове Фирерове вољне да поднесе ил сја ишукеније ратне побјезде.

— Претједник турске републике истакао је да се савјашки народи валеде уверени у снагу максималног пољачња ратног механизма земље.